

Секція 4. Професійна відповідальність фахівця технічного профілю в сучасних умовах

УДК: 316.32

Б. Красько; Т. Коберська, канд. філос. н., доц.

Національний університет водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)

ЛЮДИНА І ТЕХНОСФЕРА

B. Krasko; T. Koberska, Ph.D., Assoc. Prof.

HUMAN AND TECHNOSPHERE

Складність філософського дослідження техносфери пов'язана з тим, що виходить далеко за межі дослідження методологічних питань технічних наук й містить значний масив проблем: відношення техніки і людини; техніки і природи; техніки і праці; економічних та соціально-психологічних умов та екологічних наслідків науково-технічного прогресу. Філософський дискурс техносфери передбачає осмислення проблем техніки як продукту людської цивілізації і вплив цей неоднозначний. Багато мислителів минулої епохи звертали свою увагу до даної сфери. Серед них О. Шпенглер, К. Ясперс, Х.Ортега, М. Гайдеггер, Х. Ленк, Р. Маркузе, Л. Мамфорд, Ж. Еллюль та ряд ін. Вони дали суперечливі оцінки перспектив розвитку техносфери в сучасній філософії.

Соціальна практика показала, що сучасний науково-технічний прогрес не тільки радикальним чином може перетворити суспільство, людину, але й може внести непоправні, трагічні наслідки в розвиток всієї людської цивілізації. Завдання ж полягає в тому, щоб гуманізувати її роль у суспільстві, впровадженням моральних критеріїв до будь-якої технічної діяльності. Адже жоден винахідник не міг правильно передбачити, яким буде практичний вплив його діяння [2, С. 457].

У межах сучасного філософського дискурсу техносфери перед ученими постало важливе завдання – визначити світоглядні основи та базові цінності подальшого науково-технічного і технологічного розвитку цивілізації, встановити межі, до яких можна дозволити застосовувати генно-інженерні, біотехнологічні, нано-технології щодо людини, щоб не завдати непоправної шкоди унікальності, свободі та гідності індивіда. Відтак, одним із головних завдань філософії техніки постає завдання формування гуманітарного уявлення про техніку і не тільки в інженерному середовищі, а й у суспільстві в цілому. Як «невичерпне джерело людської діяльності, яка в принципі не знає меж» визначає техніку Х. Ортега.

Відомий філософ Х. Ленк, розмірковуючи про сучасну техніку, зауважує, що будь-які зміни й удосконалення відбуваються у залежності від досягнутого на даний час рівня розвитку – техніки, природознавства, інших сфер науки, які активно взаємодіють у соціальній та економічній сферах [1].

Отже, з техносферою пов'язані майже усі сторони людського життя в суспільстві. Можна відзначити, що доки людина відноситься до техніки тільки як до засобу досягнення своїх цілей, вона не може позбутися бажання заволодіти нею в прагматичному сенсі. Тому сучасне розуміння суті техніки, нове мислення, повинно об'єднати споріднені сфери діяльності і техніку, і мистецтво, етику бізнесу та ряд інших суспільних галузей.

Література

- 1.Ольга Бойко Антропологічний вимір техніки RL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/opac/search.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/sfr_2014_5_3%2Epdf
- 2.О. Шпенглер Человек и техника //Культурология. XX век. М., 1995.